

Tourism and Recreation

<https://dergipark.org.tr/tourismandrecreation>

E-ISSN: 2687-1971

Açık alan rekreasyonunun ontolojik iyi oluş ve okul bağlılığı üzerindeki rolü

The role of outdoor recreation on ontological well-being and school engagement

Burçin Kırklar Can^{1*}, Mehmet Ertaş², Hande Mutlu Öztürk³

^{1*}Pamukkale Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi Bölümü, burcink@pau.edu.tr, 0000-0003-0819-3014

²Pamukkale Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Rekreasyon Yönetimi Bölümü, mehmetertas@pau.edu.tr, 0000-0003-4396-5104

³Pamukkale Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü, hmozturk@pau.edu.tr, 0000-0002-4404-0106

MAKALE BİLGİSİ

ARTICLE INFO

Araştırma / Research Article

Anahtar Kelimeler:

Açık alan rekreasyonu, Ontolojik iyi oluş, Okul bağlılığı, Otoetnografik araştırma

Key Words:

Outdoor recreation, Ontological wellbeing, School engagement, Autoethnographic research

Gönderme Tarihi / Received Date:

24.09.2024

Kabul Tarihi / Accepted Date:

10.04.2025

Yayınlanma Tarihi / Published Online:

31.12.2025

DOI:

[10.53601/tourismandrecreation.1555458](https://doi.org/10.53601/tourismandrecreation.1555458)

ÖZET

Otoetnografik yaklaşımın benimsendiği bu çalışmada açık alan rekreasyonu faaliyetlerinin üniversite öğrencilerinin ontolojik iyi oluşları ve okul bağlılıkları üzerindeki rolü incelenmiştir. Araştırmada etik ve emik yaklaşım bir arada ele alınmıştır. 2022-2024 yılları arasındaki eğitim-öğretim dönemlerini kapsayan çalışmanın ilk aşamasında yazarlar konu ile ilgili kendi gözlem notlarını tutmuş, ardından tam yapılandırılmış görüşme formu ile görev yaptıkları fakültenin Rekreasyon Yönetimi Bölümü öğrencilerinden nitel veri toplamıştır. Üçüncü aşamada açık alan rekreasyonu dersini alan öğrencilerden oluşan bir örneklem grubu ile odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Çalışma sonucunda açık alan rekreasyonu etkinliklerinin öğrencilerin ontolojik iyi oluşlarını ve okul bağlılıklarını artırarak derse katılım ve akademik başarılarını olumlu yönde etkilediği ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda etkinlikler öğrencilerin sosyal ilişkilerini güçlendirip yeni arkadaşlıklar kurmalarını sağlamakta, özgüvenlerini artırmakta ve diğer öğrencilerle olan ilişkilerinde önemli bir rol oynamaktadır.

ABSTRACT

This study, adopting an autoethnographic approach, investigates the role of outdoor recreation activities on the ontological well-being and school engagement of university students. The research incorporates both ethical and emic approaches. In the first phase of the study, which covers the 2022-2024 academic period, the authors recorded their own observation notes related to the subject. Subsequently, qualitative data were collected from students of the Recreation Management Department at the faculty where the authors are affiliated, using a fully structured interview form. In the third phase, a focus group discussion was conducted with a sample group of students who had taken outdoor recreation courses. The collected data were analysed using descriptive content analysis. The results of the study revealed that outdoor recreation activities have a positive impact on students' ontological well-being and school engagement, which in turn influence their class participation and academic success. Additionally, these activities enhance students' social relationships, facilitate the formation of new friendships, boost their self-confidence, and play a crucial role in their interactions with peers.

1. Giriş

Doğadan gelen ancak bir o kadar doğadan uzaklaşan insan, günümüzde doğal yaşam alanlarına ve serbest zaman aktivitelerine her zamankinden fazla ihtiyaç duymaktadır. Doğanın tahribatı, köyden kente göç, kırsal alanların bozulması, kentsel dönüşüm, artan nüfus, sosyal ilişkilerin zayıflaması, kültürel değerlerden uzaklaşma, kapitalizm, tüketim çılgınlığı, mobilite, dijitalleşme, iş ve eğitim hayatının dört duvar arasına sıkışması, geçim sıkıntıları ve sağlık sorunları gibi birçok faktör modern yaşamda serbest zaman ve rekreasyon faaliyetlerini kaçınılmaz kılmaktadır (Castells, 2008; Dilmaç & Batman, 2021; Litwiller vd., 2022; Torkildsen, 2005).

Açık alan rekreasyonu, çevre ile etkileşim, fiziksel ve zihinsel sağlık, sosyal ilişkiler, bağ kurma, dengeli yaşam ve özgüven gibi faktörler aracılığıyla bireylerin iyi oluşları üzerinde olumlu etkiler yaratmaktadır (Andre vd., 2017; Litwiller vd., 2022; Puhakka, 2021; Young vd., 2018). Açık alanda gerçekleştirilen rekreatif faaliyetleri eğitim hayatına entegre etmenin de öğrencilerin akademik uyum ve başarılarına, derse katılım motivasyonlarına ve okul bağlılığına katkı sağladığı bilinmektedir (Andre vd., 2017; Bailey & Kang, 2015; Gibbison vd., 2011; Wolfe & Kay, 2011). Bu nedenle çalışmada üniversite öğrencilerinin katıldığı açık alan rekreasyonu faaliyetlerinin ontolojik açıdan iyi oluşları ile okula bağlılıkları üzerindeki rolü araştırılmaktadır.

Bu çalışma özelinde ele alınan üniversite öğrencilerinin üyesi olduğu Z kuşağı, dijital dünyaya gözlerini açmış, gündelik yaşantısında odaklanma süresi kısa, çabuk sıkılan, hızlı tüketen, uyku problemleri ile psikolojik sorunlara daha çok maruz kalan, stresli, depresif, farkındalığı ve sosyal sorumluluk bilinci yüksek, daha eğitilmiş, izleyerek ve oynayarak öğrenen bir profil sergilemektedir (Kansagra, 2020; Peltz vd., 2020; Seemiller & Grace, 2017; Seemiller & Grace, 2019; Turner, 2015; Twenge, 2017). Z kuşağının eğitim ve öğretiminden sorumlu olan bu çalışmanın yazarları son yıllarda pandemi ile hayatımıza yerleşen hibrit ve esnek eğitim modellerinin ardından üniversite öğrencilerinin okula bağlılık ve derslere devam etme noktasında bir kopuş yaşadığını gözlemlemiştir. Bu durum aynı zamanda akademik performansı da olumsuz yönde etkilemiştir. Özellikle ilk yıllarında üniversite iklimi ile bağ kuramayan bazı öğrencilerin okulu belirli bir süreliğine veya tamamen bıraktıkları edinilen tecrübeler arasındadır. Öte yandan derslere devam etmeyen bazı öğrencilerin açık alanda gerçekleştirilen bir rekreasyon faaliyeti olduğunda etkinliklere katılım gösterdiği, hatta bu tür etkinliklerde aktif rol aldığı fark edilmiştir. Rekreatif faaliyetleri takip eden derslerde katılım ve motivasyonda artış yaşanmasına rağmen ilerleyen derslerde kopuşun devam ettiği araştırmacıların gözlemleri arasında yer almıştır.

Alanyazın incelendiğinde yapılan çalışmaların rekreasyon aktivitelerine katılan öğrencilerin psikolojik iyi oluşları üzerindeki etkisi üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir (Kim vd., 2024; Litwiller vd., 2022; Zhang vd., 2022). Litwiller vd. (2022) öğrencilerin ruh sağlığını korumada kampüs içi rekreasyon aktivitelerinin önemli olduğunu vurgulamaktadır. Down vd. (2025) ergenlik döneminin sosyal ve duygusal iyi hal açısından kritik bir öneme sahip olduğunu, bu nedenle literatürde daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulduğunu belirtmektedir. Brown ve Shay (2021) gençlerin refahını artıran önemli unsurlar arasında aidiyet ve doğayla bağlantı ile öz benlik özgünlüğüne işaret etmekte ve bu unsurların gençlerin okula bağlılığına katkısı olabileceğini vurgulamaktadır. Özellikle ilişkisel yaklaşımların öğrencilerin okulda daha iyi hissetmelerine olanak sağladığı ve dolaylı olarak da okul bağlılığını güçlendirebileceği belirtilmektedir. Dilmaç ve Batman (2021) açık alan rekreasyonunu, bireylerin doğayla etkileşime girdiği, kendilerini yenilediği ve varoluşsal anlam aradığı bir alan olarak tanımlamaktadır. Buradan hareketle bu güncel çalışma, yükseköğretim alanında oldukça sınırlı sonuçları olan bir fenomen olan ontolojik iyi oluşa odaklanarak alanyazındaki ilgili boşluğu doldurmaktadır.

Dersler kapsamında yapılan rekreasyon aktivitelerinin öğrenciler üzerindeki etkilerini inceleyen çalışmalar daha çok orta öğretim ve lise öğrencileri üzerine yoğunlaşmaktadır (Bapoğlu-Dümenci & Gürsoy, 2024; Civelek & Özyılmaz-Akamca, 2018; Temel-Mumcu & Bozdoğan, 2024). Bu güncel çalışma ise ders kapsamında yapılan rekreasyon aktivitelerinin üniversite öğrencilerinin ontolojik iyi oluşlarına ve ders katılım motivasyonları üzerindeki etkisine odaklanmaktadır. Bu çalışma açık alan rekreasyonu, ontolojik iyi oluş ve okul/ders bağlılığı alanyazını için önemli ipuçları sağlamaktadır. Bu bağlamda çalışmanın “*Açık alan rekreasyonu etkinliklerine katılım öğrencilerin ontolojik iyi*

oluşlarını nasıl etkilemektedir?” ve “*Açık alan rekreasyonu etkinliklerine katılım öğrencilerin okula bağlılıklarını nasıl etkilemektedir?*” şeklinde iki temel sorusu vardır. Çalışmada elde edilen sonuçlar, başta üniversite hayatına uyum sağlamaya çalışan öğrenciler olmak üzere tüm üniversite öğrencileri için hem eğitim-öğretim hem de gelecek hayatlarını şekillendirme noktasında rekreasyon algısını değiştirme, serbest zaman alışkanlığı kazandırma, ontolojik iyi oluşu ve akademik bağlılığı artırma konusunda ortaya koyduğu teorik ve pratik katkılar açısından önem arz etmektedir.

2. Kuramsal Çerçeve

2.1. Açık Alan Rekreasyonu

Modern çağda yaşanan teknolojik ve sosyokültürel gelişmeler hayatın doğal akışını ve insanın doğa ile olan uyumunu bozarak insan psikolojisini ve fizyolojisini derinden etkilemektedir (Castells, 2008). Bu durum bireyin sahip olduğu serbest zamanı ve bu zamanı değerlendirme biçimini daha anlamlı ve önemli hale getirmektedir. Serbest zaman, iş, aile ve toplumsal zorunluluklar ve kısıtlamalar dışında kalan, bireyin özgürce kullanabildiği zaman dilimini ifade etmektedir (Torkildsen, 2005). Bu bağlamda açık alanda yapılan rekreatif faaliyetler insanı doğa ile buluşturarak kökenlerine yakınlaştırmakta, modern hayatın stresi ve sorunlar ile mücadele ederken bir kalkan görevi görmekte, sağlık ve iyi oluş üzerinde olumlu etkiler yaratmakta ve hem fizyolojik hem de psikolojik açıdan birçok fayda sağladığı için sıklıkla iyi oluş ile ilişkilendirilmektedir (Godbey, 2009). Zhang vd. (2022) de üniversite öğrencilerinin okul ortamı ve hayatları stresli olduğunda kendilerini açık alanlara ve yeşilliklere bırakmalarının enerjilerine ve sağlıklarına olumlu etkileri olduğunu ortaya koymaktadır.

Eğitim açısından yükseköğretim perspektifinde değerlendirildiğinde açık alan rekreasyonu, üniversiteye yeni başladığı için adaptasyon sorunları yaşayan öğrencilerin oryantasyonu olmak üzere, tüm öğrencilerin üniversite ve kampüs hayatına uyum sağlamasına aracı olmaktadır (Frauman & Waryold, 2009; Gibbison vd., 2011; Wolfe & Kay, 2011). Zira üniversite hayatı öğrencilerin sadece ders çalışarak kendilerini geliştirebilecekleri bir süreci kapsamamaktadır (Tütüncü vd., 2011). Reed vd. (2022) bu doğrultuda COVID-19 pandemisi gibi kısıtlayıcı bir dönemin gençlerin gelişimi üzerindeki etkilerini ele alarak açık alan rekreasyonunun gençler için önemli bir gelişim aracı olduğunu vurgulamaktadır. Araştırma aynı zamanda dış mekan etkinliklerinin gençlerin zihinsel ve fiziksel sağlıklarını iyileştirme, sosyal becerilerini geliştirme, stresle başa çıkma durumlarına yardımcı olabileceğini belirtmektedir. Rekreatif faaliyetlere katılan öğrenciler doğa ve çevreleri ile temas kurmakta, egzersiz yaparak fizyolojik yaşam kalitelerini arttırmakta, özellikle anksiyete ve depresyon gibi psikolojik sorunlardan uzaklaşmakta, sosyal ilişkiler kurup geliştirmekte, analitik düşünme, problem çözme, strateji geliştirme, zaman yönetimi, takım çalışması, liderlik etme ve iletişim becerileri kazanmaktadır (Andre vd., 2017; Gibbison vd., 2011; Schimmel vd., 2016). Bununla birlikte Kim vd. (2024) kampüs ortamından yapılan rekreasyon aktivitelerinin öğrencilerin akademik başarılarını

ve iyi oluşlarını olumlu etkilediğini ileri sürmektedir.

Rekreasyon faaliyetleri aracılığıyla elde edilen kazanımlar akademik ortalama ve mezuniyet ortalamasının yükselmesine katkıda bulunarak akademik performansın artmasına da yardımcı olmaktadır. Teuber vd. (2024) de kampüs içi fiziksel rekreasyon aktivitelerinin öğrencilerin hem stres yükseklerini azalttığını hem de akademik başarılarını arttırdığı sonucuna ulaşmıştır. Öte yandan rekreasyon aktiviteleri öğrencilerin burs, kariyer, barınma, sosyal, kültürel ve akademik diğer fırsatları yakalamalarına destek olmaktadır (Frauman & Waryold, 2009; Gibbison vd., 2011; Wolfe & Kay, 2011). Dahası üniversite sürecinde kazanılan rekreasyon alışkanlıkları yaşamın ileriki dönemlerinde sürdürülerek yaşam doyumunda olumlu etkiler görebilmektedir (Tütüncü vd., 2011; Yerlisu Lapa & Ardahan, 2009).

2.2. Ontolojik İyi Oluş

Bireylerin yaşam doyumunu ve mutluluğuna yol açan faktörler pozitif psikolojinin önemli araştırma konuları arasındadır. Seligman'ın (2011) ifade ettiği gibi *"Mutluluk iyi oluşun mutlak bir parçası olmasına rağmen, tek başına yaşamı anlamlı kılmaz."* Bu nedenle iyi oluşa ilişkin kavram ve dinamiklerin anlaşılması, bireylerin ve toplumların daha sağlıklı ve tatmin edici yaşamlar sürdürmelerine yönelik stratejilerin geliştirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır (Diener vd., 2009; Diener vd., 2016). Ontolojik iyi oluş (ontological wellbeing) kavramını anlayabilmek için ise öncelikle iyi oluş (wellbeing), öznel iyi oluş (subjective wellbeing) ve psikolojik iyi oluş (psychological wellbeing) kavramlarına açıklık getirmek gerekmektedir.

Bireylerin yaşamlarından memnuniyet duymaları, pozitif duygular hissetmeleri, anlamlı ve amaçlı bir yaşam sürmeleri, olumlu ilişkiler geliştirmeleri ve çevrelerine etkili bir şekilde uyum sağlamaları iyi oluş olarak tanımlanmaktadır (Diener, 1984; Diener vd., 2016). Bütüncül bir bakış açısı ile fiziksel, zihinsel, duygusal, sosyal ve ruhsal yönden dengeli ve uyumlu olmayı ifade etmektedir. Bireyin yeteneklerini geliştirmesini, başkalarıyla derin ve kalıcı ilişkiler kurmasını, zevk almasını, dünyaya anlamlı bir katkıda bulunmasını ve aslen gelişmesini sağlayan motivasyondur (Seligman, 2011).

Öznel iyi oluş, bireylerin kendi hayatlarına bakış açıları ile alakalıdır. Bireyin kendi bilişsel ve duygusal durumuna yönelik değerlendirmeleri ve genel yaşam doyumunu olarak ifade edilmektedir (Diener, 1984; Diener vd., 2009). Kendi yaşamından duyulan genel memnuniyet, sıkça yaşanan pozitif duygular ve nadiren yaşanan negatif duyguların kombinasyonu öznel iyi oluşu meydana getirmektedir (Diener, 1984). Ancak öznel iyi oluş teorik temellendirmeden yoksun olması, anlam ve gelişim gibi varoluşsal iyi oluş boyutlarını göz ardı etme eğilimi nedeniyle eleştirilmiştir. Buradan hareketle iyi oluş anlayışını salt mutluluk ve yaşam doyumunun ötesine genişleterek varoluşsal boyutları entegre eden teori odaklı psikolojik iyi oluş modeli geliştirilmiştir (Ryff, 1989; Şimşek, 2009).

Psikolojik iyi oluş, bireyin içsel kaynaklarına ve psikolojik işleyişine odaklanır. Bireyin yaşamının anlamlılığı, kişisel gelişimi, çevresi üzerinde kontrol sahibi olma hissi ve sosyal ilişkilerde derin bağlar kurma gibi faktörler ile tanımlanmaktadır. Diğer bir ifadeyle psikolojik iyi oluş,

olumlu ilişkiler kurma, öz yeterlilik, özerklik, yaşamda amaç ve anlam duygusu, kişisel gelişim ve ilerlemenin önemini vurgulamaktadır (Ryff, 1989). Öznel iyi oluş yaşam doyumuna gibi hazzı dayalı unsurlara odaklanırken psikolojik iyi oluş ödömanik yani gelişme, anlam ve gidişata önem veren mutluluğa öncelik vermektedir. Ancak psikolojik iyi oluşun farklı kültürel yaklaşımları yeterince yansıtamadığı gerekçesi ile Şimşek (2009) ve Şimşek ve Kocayörük (2013) tarafından daha kapsayıcı ve kültürel bağlamda daha geçerli olan ontolojik iyi oluş modeli geliştirilmiştir.

Ontolojik iyi oluş, öznel iyi oluşun duygusal ve bilişsel boyutlarını bir araya getirerek bireylerin geçmiş, şimdiki ve gelecek yaşamlarını kişisel bir proje olarak ele almaktadır (Ergün & Satıcı, 2023; Kocayörük vd., 2018; Şimşek, 2009; Şimşek & Kocayörük, 2013). Bireyin karşılaştığı iyi veya kötü bir duruma göre değişebilmektedir (Ergün & Satıcı, 2023). Buna göre bireylerin tamamlanmış, yaşanmakta olan ve henüz yaşanmamış hayatları ile ilgili duygusal yargılarını kapsamaktadır. Şimşek ve Kocayörük (2013) "yaşam projesi" olarak adlandırdıkları ontolojik iyi oluşu "Bireylerin en temel arayışlarından biri olan yaşamın anlamı veya amacına en yakın yapı" olarak tanımlamaktadır. Bireylerin mutluluk yorumu olarak nitelendirilen bu yapı, öznel iyi oluşun bilişsel ve duygusal boyutlarını bireyin yaşantısındaki tüm zaman dilimlerine yayarak bir bütün halinde hayatı anlamlandırma ve varoluş öyküsü olarak açıklamaktadır (Kocayörük vd., 2018). Yaşam boyu perspektifi benimseyen ontolojik iyi oluş ölçeği, pişmanlık (pişman, suçlu, tatmin, gururlu), hiçlik (kaybolmuş, amaçsız, endişeli, boşlukta), aktivasyon (enerjik, heyecanlı, yorgun) ve umut (cesur, umutlu, hırslı) olmak üzere dört boyuttan meydana gelmektedir (Şimşek & Kocayörük, 2013).

Ontolojik iyi oluşu öznel iyi oluştan ayıran en belirgin özelliği şimdiki zamana ek olarak geçmiş ve gelecek zaman perspektiflerinde bireyin hayatına ilişkin duygularını değerlendirmesidir. Buna göre zaman olgusu hayatı anlamlandırmada en önemli ontolojik boyuttur (Şimşek, 2009). Ontolojik iyi oluş modeline göre, şimdiki zaman birey tarafından yürütülen yaşam projesinin mevcut durumunu ifade etmekte ve buna göre projeyi sürdürme motivasyonu için oldukça önem taşımaktadır. Bireyin devam eden yaşamına ilişkin yüksek düzeyde motivasyonu projeye aktif bağlılığıyla sonuçlanmaktadır. Bu nedenle bireyin mevcut yaşantısını heyecan, coşku veya motivasyon gibi duygular ile değerlendirmesi beklenmektedir. Aksi yönde şu anki yaşantıya ilişkin düşük motivasyon veya motivasyonsuzluk hissedilmesi, kaybolmuşluk, amaçsızlık, çaresizlik veya boşluk gibi olumsuz duyguların ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Şimşek, 2009; Şimşek & Kocayörük, 2013).

Geçmiş zamana ilişkin yaşam öyküsü de hayal kırıklığı, pişmanlık ve suçluluk gibi psikolojik iyi oluşu olumsuz etkileyen varoluşsal duyguları çağrıştırmaktadır. Bu nedenle geçmişe takılı kalan birey şimdiki hayatını ve geleceğe bakış açısını olumsuz değerlendirebilmektedir. Buna rağmen bireyler yaşam projelerinde geleceği olumlu algılama eğilimindedir. Geleceğe yönelik olasılıklar bireyler tarafından çoğunlukla iyimser bir bakış açısıyla algılanmakta, diğer bir ifadeyle gelecek umut duygusu ile karakterize edilmektedir (Kocayörük vd., 2018; Şimşek, 2009; Şimşek & Kocayörük, 2013). Bu nedenle ontolojik iyi oluş ve kişisel mutluluk için

hayatta bütüncül bir zaman perspektifinde bir amaç sahibi olmak gerektiği önerilmektedir. Bu güncel araştırmanın yazarları, açık alan rekreasyonunun bireylere yaşamda tutunabilecekleri bir amaç ve uğraş sunduğunu, bu amaç ve uğraşı bireylerin kendi iradeleriyle seçerek hayatlarını daha anlamlı hale getirebileceklerini düşünmektedir. Bu nedenle açık alan rekreasyonunun ontolojik iyi oluş üzerindeki etkisi araştırmanın odak noktası olarak belirlenmiştir.

2.3. Z Kuşağı ve Okul Bağlılığı

Üniversite hayatı çoğu öğrencinin ailesinden ilk defa ayrılarak kendi ayakları üzerinde durmak için adım attığı, ailesinin yanında eğitimine devam etse bile yeni bilgiler edindiği, çelişen ve bazen çatıştığı değerlerle karşılaştığı, farklı bakış açıları, deneyimler ve ilişkiler edindiği, masraflarla boğuştuğu, geçinmeyi öğrendiği, yalnızlık duyduğu veya özlem çektiği yoğun bir büyüme-öğrenme-evrilme dönemi olarak kabul edilebilmektedir. Bu yeni dönem, artan bir bağımsızlık ve sorumluluk seviyesi eklenince öğrencilerin hem kendilerini ve hayatlarını sorguladığı hem de yeni anlamlar aradığı karmaşık bir hale dönüşebilmektedir (Bailey & Kang, 2015; Frauman & Waryold, 2009; Puhakka, 2021). Farklı bileşenlere ayak uydurmaya çalışırken akademik hayata entegre olmak, “dijital yerliler” olarak adlandırılan ve sanal dünyanın hızla değişen doğası nedeniyle dikkat ve odaklanma süresi kısalan, bilgiyi daha hızlı alıp tüketmeye eğilimli Z kuşağı için bazı uyum sorunlarını doğurabilmektedir (Turner, 2015; Twenge, 2017).

Ekonomik belirsizliklerle büyüdüğü için güvenlik ve istikrar arayışında olan ve gelecek kaygısı taşıyan Z kuşağı için finansal güvenlik ve iş güvencesi önceliklidir (Turner, 2015). Bu nedenle eğitim ve kariyer konusunda yüksek beklentilere sahip ve bireyselliğin ön planda olduğu bu nesil, bağımsız çalışma ve girişimcilik konularında diğer kuşaklara göre daha heveslidir (Seemiller & Grace, 2019). Holzer vd. (2022) de Z kuşağı öğrencilerinin yüksek bir içsel kariyer motivasyonuna sahip olduğunu ve anlamlı çalışmaya büyük önem verdiklerini ortaya koymaktadır. Diğer yandan kimliklerini inşa etmek ve sosyal bağlar kurmak için sürekli ekran karşısında olan Z kuşağı, her türlü bilgiye hızlı, kolay ve sınırsız erişim sağlamaktadır. Anlık olarak bilgi üretip tüketmekte, bu nedenle bilginin kaynağını, bağlamını ve değerini anlamak ve sorgulamak için çoğu zaman vakti olmamaktadır (Seemiller & Grace, 2017; Turner, 2015; Twenge, 2017).

Akranlar ve eğitimciler ile olan iletişim, sosyal bağlar, öğrenme ortamı, eğitim olanakları, sosyal etkinlikler, dersin yapısı ve işleniş gibi pek çok faktör Z kuşağının okula bağlılığını etkilemektedir (Bond & Bergdahl, 2022; Fredricks vd., 2004; Lombardi vd., 2019; Perdue vd., 2009; Schimmel vd., 2016). Bu noktada eğitim müfredatı ile ilişkilendirilen açık alan rekreasyonu ile destekleyici amaçlı uygulanan kampüs rekreasyonu hem öğrenciler hem de okullar için birçok fırsat sunmaktadır (Frauman & Waryold, 2009; Gibbison vd., 2011). Bu tür faaliyetler, üniversitelerin öğrenci çekiminde, bağlılığında ve memnuniyetinde olumlu etkiler sağlamasının yanında akademik programların doğrudan desteklemesine olanak tanımaktadır (Andre vd., 2017; Bailey & Kang, 2015; Wolfe & Kay, 2011). Öğrenciler için ise akademik başarıda artış, üniversiteye daha kolay uyum

sağlama, zihinsel ve fiziksel sağlıkta iyileşme, düşük stres ve kaygı seviyeleri, sosyal bağlarda güçlenme, içsel ve kişisel becerilerde gelişme, artan çevresel duyarlılık, doğaya ve mekâna daha fazla bağlılık gibi faydalar sağlamaktadır (Andre vd., 2017).

3. Yöntem

Bu çalışmada açık alan rekreasyonu etkinliklerinin üniversite öğrencilerinin ontolojik iyi oluşları ve okul bağlılıkları üzerindeki rolünü araştırmak amacıyla otoetnografik bir yaklaşım benimsenmiştir. Otoetnografi, etimolojik açıdan bireysel düşünme ve yansıtma (‘oto’) ile kolektif insan deneyimini analiz etme ve kaydetme (‘grafi’) arasındaki sınırları kaldırarak bu iki alanı birbirine bağlayan bir sosyal araştırma yöntemidir (Rolling, 2013). Bu yöntem ile araştırmacılar hem katılımcı hem de gözlemci olma rollerini üstlenerek kendi deneyimleri aracılığıyla daha geniş toplumsal yapılar ve ilişkiler hakkında bilgi edinme fırsatı bulmaktadır (Adams vd., 2015). Bu bağlamda araştırma, otoetnografinin amacına uygun olarak, ele aldığı konu ve kavramların gelişmesine aracılık etmesi bakımından önem taşımaktadır.

Çalışmada araştırmacılar bir yandan eğitimci kimliklerinden yola çıkarak kendi gözlem ve deneyimlerini, diğer yandan öğrencilerin duygu ve düşüncelerini inceleyerek etik ve emik yaklaşımları bir arada benimsemiş ve öğrencilerin davranış normlarını çözümlemeye çalışmıştır. Sosyal ve beşeri bilimlerde insan davranışlarını analiz etmek için kullanılan bu iki yaklaşım, araştırmacılar ile araştırma konuları arasındaki ilişkilerin nasıl yorumlanacağı gibi çeşitli epistemolojik ve metodolojik sorulara yanıt aramaktadır. Bu kapsamda etik yaklaşım bir kültürel nesnel ve bilimsel bir biçimde açıklamaya çalışırken emik yaklaşım söz konusu kültürü kendi perspektifi açısından değerlendirmektedir. Diğer bir ifade ile etik yaklaşımda araştırmacı konuyu dışarıdan ve tarafsız bir gözle irdelemekte; emik yaklaşımda ise araştırmacı konuyu katılımcıların gözünden görmeye ve araştırılan bireylerin içinde bulundukları kültürün dinamiklerini dikkate alarak kavramaya çalışmaktadır (Mostowlansky & Rota, 2020).

2022 ve 2024 yılları arasındaki eğitim ve öğretim dönemlerini kapsayan bu araştırma katılımcı gözlem, yapılandırılmış görüşme ve odak grup görüşmesi olmak üzere üç aşamada gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini araştırmacıların görev yaptıkları fakültede öğrenim gören Rekreasyon Yönetimi Bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Bölümde kayıtlı 57 öğrenci vardır. Bu öğrencilerin yaklaşık yarısı derslere devam etmektedir. Araştırmaya bu doğrultuda derslere devam eden öğrenciler dahil edilmiştir. Bu öğrenciler öncelikle derslere devam eden ve rekreasyon aktivitelerine katılan öğrenciler arasından seçildiği için amaçlı örneklem doğrultusunda veri toplama sürecine dahil edilmiştir. Bu noktada bahsi geçen tüm öğrenciler araştırmacılar tarafından gözlemlenmiş ve yine bu öğrencilerin tamamına tam yapılandırılmış soru formu gönderilmiştir. Odak gruba katılan öğrencilerin seçiminde ise hem amaçlı hem de rastgele örneklem yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda ilk olarak derslere düzenli olarak devam eden öğrenciler belirlenmiş, ardından belli bir kriter olmadan bu öğrenciler arasından

araştırmaya katılmayı kabul edenler odak gruba rastgele örneklem olarak dahil edilmiştir.

Araştırmanın ilk aşamasında çalışmayı kapsayan dönem boyunca araştırmacılar tarafından öğrencilere yönelik gerek ders saatlerinde gerekse ders dışı serbest zamanlarda tanışma ve kaynaştırma piknikleri, kültür gezileri, spor ve eğlence faaliyetleri gibi birtakım destekleyici açık alan etkinlikleri düzenlenmiştir. Bu kapsamda gerçekleştirilen ders dışı etkinliklere katılım tamamen gönüllülük esasına dayalı tutulmuş ve öğrencilerin dersleri geçme/kalma durumlarını etkilememiştir. Teorik dersler kapsamında yürütülen rekreasyon etkinlikleri ise dersler uygulamalı olmamasına rağmen etkinliği ve verimliliği arttırmaya yönelik aktiviteleri kapsamıştır. Böylelikle süreç içinde araştırmacılar tarafından öğrencilerin davranışları, katılımları ve genel duygu durumları gözlemlenerek ayrı ayrı gözlem notları tutulmuştur. Daha sonra bir araya gelinerek gözlemler üzerine istişare edilmiş, ortak tespitler belirlenerek araştırmaya zemin hazırlanmıştır.

Katılımcı gözlem, öğrencilerin doğal ortamlarında nasıl hissettikleri ve davrandıklarını ve rekreasyon etkinliklerinin doğrudan etkilerini anlamak açısından önemli olmakla birlikte doğrudan ve dolaylı veriler sağlayarak nitel veri toplama sürecine katkı sağlamaktadır. Araştırmaya derslere veya etkinliklere katılan öğrenciler dahil edilebildiği için gözlemlenen öğrenci sayısı 35'i aşmamıştır. Araştırmacılar bazı etkinliklere derslere düzenli olarak devam etmeyen öğrencilerin de katıldığını gözlemlemiştir. Bu öğrencilerden elde edilen gözlem notları araştırmacıların bazı hususlarda kıyaslamalar yapabilmesine olanak sağlamıştır. Çalışmanın temel soruları da yapılan gözlemler doğrultusunda hazırlanmıştır.

Çalışmanın etik onayı Pamukkale Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 08/07/2024 tarihli ve 68282350/2024/12 no.lu toplantısında 12 sıra sayılı kararı ile alınmıştır. Çalışmanın güvenilirliğini ve geçerliliğini sağlamak için Guba'nın (1981) güvenilirlik modeli esas alınmıştır. Bu model dört temel kriterden oluşmaktadır. Birinci kriteri inandırıcılık olan model, çalışma sorularının

nasıl oluşturulduğunun ayrıntılı verilmesini içermektedir (Şener vd., 2017). Görüşme formunda yer alan sorular, öğrencilerin okul bağlılığı, açık alan rekreasyonu ve ontolojik iyi oluş konularındaki düşüncelerini ve duygularını anlamayı hedef almaktadır. Veri toplama süreci, her sorunun dikkatli ve eksiksiz şekilde hazırlanmasını gerektirdiğinden çalışmada kullanılan sorular detaylı bir alanyazın taraması sonrasında oluşturulmuştur (Patton, 2002).

Ontolojik iyi oluş ile alakalı araştırma soruları Şimşek (2009), Şimşek ve Kocayörük (2013) ile Kocayörük vd. (2018) ölçeklerinden faydalanılarak hazırlanmıştır. Görüşme formu ayrıca öğrencilerin üniversite ve bölüm hakkındaki düşüncelerini, derslere devam durumlarını, açık alan rekreasyon etkinliklerine katılım nedenlerini ve bu etkinliklerin kendilerine olan etkilerini ortaya koyacak şekilde tasarlanmıştır (Puhakka, 2021; Tütüncü vd., 2011; Young vd., 2018). Araştırma soruları alanında uzman iki akademisyene gönderildikten sonra son halini almıştır. Bu doğrultuda katılımcılara tam yapılandırılmış dokuz açık uçlu ve bir kapalı uçlu soru sorulmuştur. Açık uçlu soru formu, katılımcıların geniş ve ayrıntılı yanıtlar vermesine imkân tanıyarak derinlemesine veri elde etmeyi sağlamıştır. Görüşme formunda katılımcıların demografik özelliklerini saptamaya yönelik üç soruya da yer verilmiştir. Böylelikle çalışmada toplam 13 tane görüşme sorusu yer almaktadır (Tablo 1). Tablo 1'de ayrıca odak grup görüşmesi için kullanılan üç soru paylaşılmıştır.

Guba'nın (1981) modeline göre çalışmanın aktarılabılır olması gerekir. Bu doğrultuda örneklemin ve verilerin toplanma sürecinin detaylı aktarılması önerilmektedir. Bu kapsamda çalışmanın ikinci aşamasında Rekreasyon Yönetimi Bölümü öğrencilerinden Google Formlar üzerinden oluşturulan tam yapılandırılmış bir soru formu aracılığıyla veriler toplanmıştır. Çalışma kapsamında belirlenen konuların derinlemesine incelenmesi amacıyla tam yapılandırılmış formları doldurmak üzere seçilen öğrenciler amaçlı örnekleme kuralına uygun olarak belirlenmiştir. Bu aşamada görüşme verilerini toplamak için haberleşme araçlarıyla derslere düzenli olarak devam eden 30 öğrenciye soru formu

Tablo 1. Araştırma Soruları

Açık Uçlu Soru Formu	
<i>Okul Bağlılığı</i>	Öğrencisi olduğunuz üniversite, fakülte ve bölüm hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? Eğitim aldığınız fakülte ve bölüm size kendinizi nasıl hissettiriyor? Derslere devam etme durumunuz ile ilgili neler söylersiniz?
<i>Açık Alan Rekreasyonu</i>	Üniversite, fakülte veya bölümün bünyesinde gerçekleştirilen açık alan rekreasyonu etkinliklerine katılıyor musunuz? Lütfen katıldığınız etkinliklerden örnekler veriniz. Lütfen bu etkinliklere katılma nedenlerinden bahsediniz. Lütfen bu etkinliklerin size nasıl hissettirdiğini anlatınız. (Lütfen bu etkinliklere katılmama nedenlerinizden bahsediniz.)
<i>Ontolojik İyi Oluş</i>	Bugüne kadar yaşadıklarınızı/geçmiş hayatınızı bir bütün olarak düşündüğünüzde kendinizi nasıl hissediyorsunuz? (Örn., gururlu, hayal kırıklığına uğramış, memnun, pişman, üzgün, suçlu, beceriksiz vd.) Şu an yaşadığınız hayata dair kendinizi nasıl hissediyorsunuz? (Örn., yorgun, coşkulu, amaçsız, kaybolmuş, motive, enerjik, heyecanlı, sorumsuz, boşlukta, endişeli, çaresiz vd.) Gelecek yaşantınız ile ilgili neler hissediyorsunuz? (Örn., umutlu, güçlü, güvenli, cesaretli, ileriye dönük/hedef odaklı, hırslı vd.)
<i>Profil Bilgileri</i>	Cinsiyetiniz? Kaç yaşındasınız? Özel/profesyonel olarak ilgilendiğiniz bir alan varsa yazar mısınız?
Odak Grup Görüşme Soruları	
Bir derse devam etmenizde etkili faktörler nelerdir?	
Ders içi ve ders dışında gerçekleştirilen rekreatif etkinlikler ile ilgili neler düşünüyorsunuz?	
Rekreatif etkinliklere katıldıktan sonra okulla ve derslerle olan ilişkiniz hakkında neler söylersiniz?	

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

gönderilmiş ve Mayıs-Haziran 2024 tarihleri arasında toplamda 19 öğrenciden geri dönüş alınmıştır. Öğrencilerin 10'u kadın, dokuzu erkek ve yaşları 19 ile 44 aralığındadır. Katılımcıların özel ilgi alanları arasında spor branşları, enstrüman çalma, müzik gibi dallar yer almaktadır. Etik değerlerin ve mahremiyetin korunması amacıyla katılımcılar K1, K2, K3 şeklinde numaralandırılmış ve bulgular yorumlanırken kullanılan alıntılarda öğrencilerin bilgileri kullanılmamıştır.

Guba'ya (1981) göre çalışmanın ayrıca doğrulanabilir olması gerekmektedir. Bu doğrultuda verilerin nasıl analiz edildiğinin verilmesi gerekmektedir. Tam yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen veriler betimsel analiz tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Yazarların tümü gözlem ve veri toplama aşamalarına dahil oldukları için bir araya gelerek toplanan verilerde ortaya çıkan temalar üzerinde tartışarak fikir birliğine varmıştır. Güvenirlilik modelinin son kriterini tutarlılık oluşturmaktadır. Bu kapsamda çalışmada örtüşen yöntemler (gözlem, görüşme, odak grup) uygulanmış, görüşmeler kaydedilerek yazıya dökülmüş, analizler için çoklu araştırmacı kullanılmış ve görüş birliği sağlanmıştır.

Veri toplama sürecinin son aşamasında 2022-2023 ve 2023-2024 eğitim-öğretim yıllarında açık alan rekreasyonu dersini almış olan, aynı zamanda derslere düzenli olarak devam eden ve görüşmeye katılmayı kabul eden öğrencilerden oluşan sekiz kişilik bir örneklem grubu ile 7 Haziran 2024 tarihinde odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir (Tablo 2). Odak gruba katılan öğrencilerin beşi erkek, üçü kadın olmak üzere yaşları 18 ila 26 arasındadır. Katılımcıların kişisel bilgileri gizli tutularak OG1, OG2, OG3 şeklinde numaralandırılmışlardır. Odak grup görüşmesi; araştırmacı tarafından bir araya getirilmiş bir grup insanın düşüncelerini rahatça söyleyebileceği bir ortamda grup dinamiğinin etkisiyle dikkatlice planlanmış bir tartışma ile derinlemesine bilgi edinme imkânı sağlayan bir görüşme yöntemidir (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu görüşme öncesinde katılımcılara, görüşmenin amacı ve süreci hakkında bilgilendirme yapılmış, katılımcılardan onam alınmış ve gönüllü olarak görüşmelere katılmaları sağlanmıştır. Öğrencilerden izin alınarak dinleme cihazı ile kayıt yapılmış, daha sonra görüşme yazıya geçirilmiştir. Görüşme yaklaşık bir buçuk saat sürmüştür. Odak grup görüşmesine ait veriler tam yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen veriler ve araştırmacıların gözlem notlarıyla birlikte betimsel analiz yöntemiyle çözümlenerek yorumlanmıştır.

4. Bulgular

Çalışma kapsamında yürütülen betimsel analiz sonucunda ortaya çıkan temalar; okul bağlılığı, derse katılım, etkinliklere katılım ve serbest zamanı değerlendirme, yakın arkadaş etkisi ve ontolojik iyi oluşturma. Çalışmanın bulguları, öğrencilerin tam yapılandırılmış soru formunda ve odak grup görüşmesinde verdikleri yanıtlardan en çarpıcı alıntılara yer verilerek aktarılmıştır.

4.1. Okul Bağlılığı

Çalışmada öncelikle öğrencilerin okul bağlılığını etkileyen faktörler tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda öğrencilere üniversite, fakülte ve bölüm hakkındaki

Tablo 2. Odak Grup Görüşmesi

Odak Grup Görüşme Raporu	
Görüşme tarihi	7 Haziran 2024
Katılımcı sayısı	8
Moderatör	1 Akademisyen
Raportör	2 Akademisyen
Görüşme süresi	90 dakika

Kaynak: Yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

düşünceleri, eğitim aldıkları bölümün onlara hissettirdikleri ve derslere devam etme durumlarında etkili olan faktörler tam yapılandırılmış soru formu aracılığıyla sorulmuştur. Çalışmaya katılan öğrenciler üniversitenin spor salonu, yeşil alanları, kafe ve kütüphane gibi imkânlarıyla geniş olanaklara sahip olduğunu düşünmektedir. Fakülte ve bölüm bazında benzer şekilde memnun olan öğrenciler fakültenin teknolojik olanaklar dışında sektör ile iş birliği içinde ve bölüm öğretim üyelerinin genç ve dinamik olmasının kendileri için bir avantaj olduğunu belirtmiştir.

Çalışmada öncelikle öğrencilerin eğitimciler ile olan ilişkilerinin okul bağlılığı ve ders devamlılığı için oldukça önemli olduğu ortaya çıkmıştır. Alanyazında eğitimciler ve öğrenciler arasındaki iletişimin ve okul ikliminin öğrencilerin okula bağlılığı üzerinde etkili olduğu belirtilmektedir (Fredricks vd., 2004; Schimmel vd., 2016). Benzer şekilde bu çalışmada araştırmacıların öğrenci-educator arasındaki ilişkinin ve okul ikliminin öğrencilerin etkinliklere katılımını ve okula bağlılıklarını etkilediği yönünde gözlem ve deneyimleri olmuştur.

Öğrencilerin öğretmenleriyle olan iletişimlerinin yanında üniversite/fakülte/bölüm çapında öğrencilere sağlanan olanaklar ve özellikle açık alan etkinliklerinin sayısının yüksek olması gibi durumlar da okul bağlılığını etkileyen faktörlerdir. Lombardi vd. (2019), okul ikliminin öğrencilerin iyi oluşlarını ve okul etkinliklerine katılımlarını etkilediğini ve dolayısıyla okula bağlılıklarını artırmak için önemli olduğunu ortaya koymuştur. Odak gruba katılan öğrenciler de üniversite/fakülte/bölüm bazında yapılan açık alan etkinliklerinin okula bağlılıklarını arttırdığını ve derse devamlılıklarına olumlu yönde etki ettiğini belirtmiştir. Bu tür etkinlikler sayesinde dersler hakkında daha bilgili olduklarını düşünen öğrenciler fakültede daha fazla zaman geçirdiklerini ifade etmiştir.

“Bu faaliyetlerin olması umursanıyorum hissi veriyor, sanki birisi bizi düşünüyor gibi hissediyorum. Şahsen benim babam beni alıp da pikniğe ya da bir etkinliğine götürüp ilgilenmedi.” (K6)

“Derslere istikrarlı bir şekilde katılım sağlıyorum bir derse gelmesem çok şey kaçırıyorsun gibi bir his var.” (K15)

“Bu etkinliklere katılmamız, sosyal hayatımızı olumlu yönde etkiliyor. Dolayısıyla okulda fazla zaman geçirmek benim için olumlu bir şey.” (OG8)

4.2. Derse Katılım

Çalışmaya katılan öğrencilerin derslere katılım motivasyonu çeşitli nedenlerden etkilenmektedir. Ders programı ve saati, ders saatlerinin çakışması, dersin konusu, dersin yapılış biçimi ve dersi veren öğretim üyesi öğrencilerin derse katılım motivasyonunu etkileyen faktörler arasındadır. Bu

faktörlerden en çok ön plana çıkanı dersin yapılış şekli, derslerin programı ve saati olmuştur. Sabahın çok erken saatlerindeki derslere öğrencilerin katılmakta zorlandığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu derslerin sabahın çok erken saatlerinde yapılmasından şikâyet etmiştir. Ayrıca ders programında bir günde sadece bir dersi olduğunu gören öğrenciler o gün için derslere gitmemeye daha meyilli olduklarını belirtmiştir.

“Sabah dokuzda bir ders var ve arada dört-beş saatlik belki bir boşluk var. O boşluk olduğu zaman ciddi bir şekilde motivasyon düşüyor. Çünkü boşlukta yapılacak bir şey yok.” (OG2)

“Derslerin erken saatlerde olması zorluyor beni ve bir gün içerisinde tek ders için gelmeye üşeniyorum.” (K8)

Özellikle uyku bozukluklarına bir parantez açmak gerekirse öğrencilerin uyku problemleri nedeni ile derslere katılamaması ve katıldıkları derste uyuklamaları, aktif katılım sağlamamaları, dikkat bozuklukları yaşamaları ve modlarının düşük olması araştırmacıların kendi derslerinde sıklıkla gözlemlediği konular arasındadır. Araştırmanın gerçekleştirildiği dönem dikkate alındığında özellikle sabah dersleri ile öğleden sonra dersleri arasında derse katılım sayısı açısından ciddi farklılıklar yaşanmıştır. Örneğin, bir sabah dersinde devamsızlık nedeniyle başarısız olan bazı öğrencilerin öğleden sonraki derslerde hiç devamsızlık yapmadığı tespit edilmiş, bu durumun nedeni sorgulandığında öğrencilerin sabahları erken uyanamadıkları için derslere katılmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Çocukluktan itibaren düzenli uyuma alışkanlığı edinememe, uyku öncesi/yatakta telefon, tablet veya bilgisayar ile ilgilenme (oyun oynama, sosyal medyada vakit geçirme, video izleme vd.), elverişsiz uyuma koşulları, geç saatte kafein tüketimi, kaotik aile ortamı ve okulun erken başlama saati gençlerin yeterli uyuyamama ve diğer uyku problemlerinin temel sebepleri arasında gösterilmektedir (Kansagra, 2020; Peltz vd., 2020). Çalışma durumu, gece hayatı, oyun alışkanlıkları, sağlık sorunları ve psikolojik faktörlerin de bu çalışmaya katılan öğrencileri uykusuz bırakan ve derse katılımlarını etkileyen nedenler arasında olduğu araştırmacılar tarafından bilinmektedir.

“Benim devamsızlık problemim genel olarak uyanamamaktan kaynaklı ancak uyku problemimin sebebi dönemsel olarak değişmekte. Ben de bu dönemsel değişikliklere dönem dönem ayak uyduramıyorum.” (K15)

Yetersiz uyuma, uykusunu alamama ve kronik uykusuzluk gibi problemlerin gençlerin gün içinde enerjisini düşürdüğü, stres, anksiyete, depresyon ve ileride düzeyde ruhsal sorunları arttırdığı, dikkat bozuklukları ile akademik performans ve başarıda düşüşe yol açtığı klinik çalışmalarla tespit edilmiştir. Bu nedenle kaliteli ve yeterli uykunun gençlerin fiziksel ve zihinsel iyi oluşları ve akademik performansları üzerinde olumlu etkileri olduğu belirtilmiştir. Öte yandan fiziksel egzersiz yapan ve sosyal ilişkiler kuran gençlerin multimedya araçlarını kullananlara oranla daha çok uyuduğu gözlenmiştir (Kansagra, 2020; Peltz vd., 2020; Turner, 2015). Bu nedenle öğrencilerin günlük hayatlarına özellikle açık alan rekreasyonunu entegre etmeleri ve rekreasyon alışkanlığı kazanmaları faydalı olacaktır.

Derslerin sadece sınıf içinde teorik olarak anlatılması yerine bazı zamanlar açık alanda ve ders içi etkinliklerle yapılması gerektiğini düşünen öğrenciler bu şekilde yürütülen derslere daha fazla katılım sağladıklarını ifade etmiştir. Öte yandan bazı öğrenciler derslere düzenli olarak devam etmedikleri halde ilgilerini çeken rekreatif bir faaliyet olduğunda (piknik, spor etkinliği, kültürel gezi vd.) etkinliğe katılım göstermiştir. Ancak derslere devam etmeyen öğrencilerin bir kısmının zamanla tamamen okulu bıraktığı araştırmacıların gözlem notları arasındadır. Schimmel vd. (2016), araştırmacıların bu gözlemlerini destekler nitelikte bölümüne bağlılık duygusu geliştiren öğrencilerin okulu tamamlama olasılıklarının daha yüksek olduğunu ve açık alan rekreasyonu ile oryantasyonun bunun için önemli bir aracı olduğunu tespit etmiştir.

Öğrenciler dersi veren öğretim üyesinin tavır ve davranışlarının derse katılım motivasyonlarını etkilediğini belirtmiştir. Brewster ve Bowen (2004) benzer biçimde öğrencilerin eğitmenleriyle olan iyi ilişkilerinin derse katılımlarını ve başarı düzeylerini arttırdığını ortaya koymaktadır. Bond ve Bergdahl (2022) da öğrenme ortamı, sınıf arkadaşları ve eğitimcilerin öğrenci katılım düzeyini etkilediğini not etmiştir. Bu çalışmada benzer bulgulara ulaşmamızı sağlayan bir öğrencinin düşünceleri aşağıdaki gibidir:

“Derse katılmamda akademisyenin de çok etkisi var. Derse geldiğim zaman oturup slayt okuyor, ben de okurum evde yani çok da motivasyonlu gelmiyorum o zaman. Ama geldiğim zaman bir hocamız ‘Günaydın arkadaşlar, iyi misiniz, gününüz nasıl geçti?’ gibi sorular sorduğunda bu tür şeyler motivasyonumu etkiliyor ve derslere gelmemi sağlıyor.” (OG6)

4.3. Etkinliklere Katılım ve Serbest Zamanı Değerlendirme

Çalışmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun üniversite/fakülte/bölüm çapında gerçekleştirilen rekreasyon etkinliklerine katıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin en çok hatırladığı etkinlik rekreasyon yönetimi bölümünde her sene düzenli olarak gerçekleştirilen tanışma pikniği olmuştur. Bunu İstanbul ve İzmir gibi şehirlere yapılan fuar ve antik kent gezileri takip etmiştir. Verilen cevaplardan anlaşıldığı üzere açık alan etkinlikleri öğrencilerin hafızasında daha kalıcı bir yer edinmiştir. Öğrencilerin bu etkinliklere katılım amaçlarının büyük oranda sosyalleşmek ve eğlenmek olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrenciler bu etkinliklerde hem arkadaşlarıyla güzel zaman geçirmiş hem de yeni arkadaşlıklar edinme fırsatı bularak sosyalleşmiştir. Diğer taraftan bu etkinliklere katılımın öğrencilere olumlu duygular hissettirdiği görülmüştür. Özellikle açık alan etkinliklerinin öğrencilerin duygusal durumlarını iyileştirdiği, enerjik ve mutlu olmalarını sağladığı anlaşılmıştır. Tütüncü vd. (2011) benzer şekilde açık alan rekreasyonu etkinliklerinin üniversite öğrencilerinin zihinsel iyi oluşlarına olumlu etkilerinin olduğu sonucuna ulaşmıştır. Diğer taraftan sınıf ortamından çıkılması ve açık alanda etkinlik yapılması bir önceki bölümde de ifade edildiği gibi okula ve derslere yönelik ilginin artmasını sağlamıştır.

“Oryantasyon etkinliğimizi üniversitenin başında piknik olarak yaptık. Yeni gelen öğrencilerle tanışma ve sosyalleşme

için. Otellere gittik ve yerinde gördük, gezdik ve öğrendik. Seyir tepesine gitmiştik, dağ kızağı yaptık ve rekreasyon ile ilgili aktiviteleri gördük, neler yapılabilir onları konuştuk. Bunlar enerjiki hissettiriyor ve sınıf ortamından daha iyi ve ilgi çekici oluyor.” (K2)

“Diğer arkadaşlar ve hocalar ile kaynaşmak, güzel vakit geçirmek için bu etkinliklere katılıyorum.” (K18)

Etkinliklere katılma motivasyonlarına ilişkin benzer sonuçlara odak grup görüşmesinde de ulaşılmıştır. Görüşmeye katılan öğrenciler eğitim dönemi içinde yapılan birçok açık alan etkinliği sayesinde arkadaşları ve hocalarıyla daha fazla vakit geçirdiklerini, sosyalleştiklerini ve bölümde daha önce tanışmadığı öğrencilerle etkileşime geçtiklerini ifade etmiştir. Bu etkinliklere katılımın bir sonucu olarak da mutlu olduklarını ve bu durumun derslere katılım sağlamalarına etki ettiğini belirtmişlerdir. Schimmel vd. (2016) açık alan rekreasyonunda eğitimciler ile geçirilen zamanın öğrencilerin iyi oluşuna katkıda bulunduğunu ve akademik iklime aidiyet/bağlanma duygularını geliştirdiğini ortaya koymuştur. Öğrencilerden bazıları rekreatif etkinliklere katılımları hakkındaki düşüncelerini aşağıdaki gibi belirtmiştir.

“Etkinliklere katılım sağladıkça okula ilğim artıyor.” (OG1)

“Yeni insanlar tanıyor, o tarz etkinliklere katıldığın samimi olduğun başkaları oluyor.” (OG2)

Üniversitede düzenlenen bahar şenlikleri de öğrencilerin özellikle ilgisini çeken etkinlikler arasındadır. Odak grup görüşmesinde şenlikler kapsamında gerçekleştirilen etkinliklerin yanında konser verecek sanatçıların da öğrenciler için önem arz ettiği görülmüştür. Bunun yanında öğrenci topluluklarında aktif görev almak isteyen ancak toplulukların yeterince aktif çalışmamasından şikayet duyan öğrenciler olmuştur. Özellikle şenlik ve öğrenci etkinlikleri ile alakalı iptal, değişiklik ve bürokratik engeller ise öğrencilerin üniversiteye ilişkin görüşlerini olumsuz etkilemiştir.

“Genel anlamda mutluyum. Fakat üniversite içerisinde yapılacak olan ve öğrencileri motive edecek olan etkinliklerin engellenmesinden ciddi rahatsızlık duyuyorum.” (K9)

Öğrenciler genel olarak okul ve dersler dışında düzenlenen rekreatif faaliyetler dışında yüzme, basketbol ve futbol gibi çeşitli spor dalları ile dans, bale, tiyatro ve resim gibi sanat dalları ile ilgili olduklarını ifade etmiştir. Ciddi serbest zaman etkinliklerine katılan birkaç öğrencinin üniversiteye başlamadan önce bu alışkanlıkları edindiği fark edilmiştir. Bazı öğrenciler gündelik hayatlarında kendilerini “hobisiz”, “özel olarak ilgilendiğim bir şey yok”, “fırsatım olsa uğraşmak, her sanat dalına bir şans vermek isterdim” şeklinde değerlendirmiştir. Oysa gerek üniversite olanakları gerek kampüsteki rekreatif fırsatlar gerekse öğrenci toplulukları öğrencilere pek çok rekreasyon seçeneği sunmaktadır.

Çalışmanın yazarlarının gözlemleri de öğrencilerin oyun salonları ve kahvehaneye gitme, iskambil ve okey oynama, gece kulüplerinde fazla vakit geçirme, sürekli futbol maçı izleme ve amaçsızca dolaşma gibi niteliksiz etkinliklerle zaman geçirdikleri şeklindedir. Alanyazında gençlerin serbest zamanlarını planlama konusunda yetersiz kaldıkları ve bu zamanı verimli kullanamadıkları şeklinde çalışmanın

bulgularını destekleyici sonuçlar yer almaktadır (Puhakka, 2021; Yerlisu Lapa & Ardahan, 2009). Bu nedenle üniversite öğrencilerinin iyi oluşlarını destekleyici rekreatif faaliyetleri bir yaşam standardı haline getirmelerine aracılık etmek eğitim kurumları ile eğitimcilerin önemli misyonlarından biri olmalıdır (Schimmel vd., 2016).

4.4. Yakın Arkadaş Etkisi

Odak grupta elde edilen veriler doğrultusunda öğrencilerin hem etkinlere hem de derslere katılımında yakın arkadaş etkisinin oldukça fazla olduğu görülmüştür. Perdue vd. (2009) akran arkadaşlığının kalitesinin ve arkadaşlardan gelen desteğin okul bağlılığıyla ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çalışmada da öğrenciler yakın arkadaşlarının katıldığı etkinliklere daha fazla katılım gösterdiklerini ve okula bağlılıklarının arttığını ifade etmiştir. Yerlisu Lapa ve Ardahan (2009) benzer şekilde öğrencilerin en fazla eğlenecekleri ve arkadaşlarıyla birlikte olabilecekleri etkinliklere katıldıklarını ve arkadaş çevresinin ilgisizliğinin rekreatif faaliyetlere katılmama nedenleri arasında olduğunu ortaya koymuştur.

Yazarlar ayrıca etkinliklerden haberdar olmak için en önemli kanalın arkadaşlar olduğunu tespit etmiştir. Bu çalışma kapsamında yakın arkadaşların rekreatif faaliyetlere katılım üzerindeki etkisi öğrencilerin aşağıdaki ifadelerinden anlaşılmıştır:

“Etkinliğe katılan insanlar çok önemli. Mesela biz oraya X veya Y ile birlikte gittiğimizde yüksek ihtimalle aramızda belirli bir bilgi paylaşımı olacak. Daha fazla keyif alacağımı biliyorum.” (OG8)

“Mesela Efes gezisine kızlardan kimse gelmiyordu, birkaç isim de vardı, o yüzden ben de katılmadım. ... Ama sonradan katılmadığım için pişman oldum.” (OG5)

Çalışmanın yazarlarının kendi gözlem notları arasında öğrencilerin yakın arkadaşları dışındaki akranları ile aralarındaki iletişimsizlik problemleri de yer almaktadır. Öğrencilerin yakın arkadaşlarına bağlı olduğu ancak diğerleri ile iletişimlerinde ciddi kopukluklar yaşadıklarına sıklıkla şahit olunmuştur. Öğrenciler çoğu zaman dersler dışında toplu olarak bir araya gelmemekte ve hatta birbirleriyle iletişim kurmamaktadır. Bu durumda akran zorbalığına yönelik çekinceler veya tamamen ilgisizlik gibi faktörler de zaman zaman etkili olabilmektedir. Bu gözlemi bölüm başında gerçekleştirilen rekreatif etkinliklere katılmadığını ifade eden bir öğrencinin aşağıdaki ifadeleri de doğrulamaktadır:

“[Etkinliklere] Katılmak istiyorum ama bölüm ya da sınıf olarak çok fazla birbirimizden uzak ve yabancıyız. Bu da gerici [gerilime neden olan] ortamların olmasına sebebiyet veriyor. Ama birlikte bölüm olarak yaptığımız etkinlikler de eğlenceli oluyor.” (K18)

Alanyazındaki araştırmalar benzer biçimde Z kuşağının akranları ile daha az yüz yüze iletişime geçtiklerini, teknoloji nedeniyle daha az sosyalleştiklerini ve dışarıda daha az vakit geçirdiklerini ortaya koymuştur (Puhakka, 2021; Turner, 2015; Twenge, 2017). Bununla birlikte devamlı ve devamsız öğrenciler arasında sağlıklı bir ilişki ve bağ olmadığı için bazen gruplar arasında çatışmalar yaşandığı araştırmacıların

diğer gözlem notları arasındadır. Bazı düzenli öğrencilerin derslere devamlılığı olmayan sınıf arkadaşlarına karşı ilgisiz oldukları, bazılarının ise bu öğrencilerle kasıtlı olarak arkadaşlık kurmadıkları anlaşılmıştır. Bu nedenle öğrencileri bir araya getirerek kaynaşmalarını sağlayan rekreatif faaliyetler ontolojik iyi oluşları açısından da büyük önem taşımaktadır.

4.5. Ontolojik İyi Oluş

Öğrencilerin ontolojik iyi oluşlarını anlamak amacıyla geçmiş, şimdi ve gelecek yaşantıları ile ilgili hisleri sorulmuştur. Öğrencilerin büyük çoğunluğu bugüne kadar yaşadıklarını/geçmiş hayatlarını bir bütün olarak düşündüğünde kendilerini memnun hissettiğini belirtmiştir. Ancak bazı öğrenciler bazı konularda pişmanlıklar yaşadığını not etmiştir. Özellikle üniversite eğitimine kadar çok az sosyalleştiğini belirten öğrenciler, çok daha fazla etkinliğe katılıp daha fazla eğlenemediği için pişmanlık duymuştur. Pişmanlık, seçimlerimizle ilişkili varoluşsal bir duygu olarak ontolojik iyi oluş bakımından önemli bir rol oynamaktadır (Şimşek & Kocayörük, 2013). Benzer şekilde bu çalışmada bazı öğrencilerin geçmiş duygu durumlarında pişmanlıklarının olduğu ve geçmişte yapamadıklarından dolayı üzgün olduğu ortaya çıkmıştır.

“Geçmişe baktığımda iyi geçirdiğimi düşünüyorum, sadece biraz daha eğlenip sosyalleşebilirdim.” (K17)

Yaşam projelerinde geçmiş zamana yönelik daha az pişmanlık hisseden bireylerin daha az olumsuz duyguya sahip olduğu, olumsuz duyguların ise kaygının kökenini oluşturduğunu ifade edilmektedir (Şimşek & Kocayörük, 2013). Öğrencilerin şu anki yaşamlarına dair hislerine bakıldığında büyük oranda olumsuz duygular içerdiği görülmüştür. Bu durum öğrencilerin mevcut kaygı düzeylerinin yüksek olmasından kaynaklıdır. Yazarların gözlemlerine göre özellikle gelecek kaygısı, ülkenin ekonomik ve çalışma koşulları, geçim sıkıntıları ve hayatta bir amaçlarının olmaması gibi nedenler öğrencilerin şimdiki yaşam projelerinde ontolojik iyi oluşlarını olumsuz etkileyen nedenler arasında sayılabilmektedir. Z kuşağı ile ilgili yapılan çalışmalar öğrencilerin benzer kaygılara sahip olduğunu doğrulamaktadır (Seemiller & Grace, 2019; Turner, 2015). Öğrencilerin şimdiki hayatlarına ilişkin bazı değerlendirmeleri aşağıdaki gibidir:

“Boşlukta [hissediyorum].” (K1, K8 ve K13)

“Yorulmuş, hayat enerjisi kalmamış gibi [hissediyorum,] bazen her şey çok boş geliyor.” (K18)

“Çok fazla endişeli, yorgun, çok sorumlu, bazen kaybolmuş, genellikle motive olmaya çalışıyorum.” (K19)

Öğrencilerin yaşamlarını anlamlı kılacak amaçlar edinip bu doğrultuda yaşamlarını planlamalarının kendilerini daha mutlu ve iyi hissettireceği düşünülmektedir. Gençlerin serbest zaman algısını ve değer yargılarını değiştirecek aktörler ve bu bağlamda rekreasyonel liderlik önem arz etmektedir çünkü yeterli donanım ve liderlik gösterildiğinde bireylerin etkinliklere aktif olarak katılmaya istekli olacakları belirtilmektedir (Yerlisu Lapa & Ardahan, 2009). Özellikle açık alan rekreasyonunun gençlerin anlam arayışında, sağlıklı ilişkiler kurmasında ve kendilerini bulmasında olumlu etkileri

olacağı düşünülür. Bu kapsamda ontolojik iyi oluş açısından yapılan bazı olumlu değerlendirmeler aşağıda verilmiştir:

“Kendimi tamamlıyorum gibi hissediyorum, daha girişimci ve aktif hissediyorum.” (K14)

“Kendimi geliştirme yolunda ilerlediğimi hissediyorum ve bana güzel bilgiler, deneyimler kattığını düşünüyorum.” (K19)

Her ne kadar şu anki hisleri olumsuzluk içerse de öğrenciler gelecekleri hakkında umutlu, cesaretli, güvenli, güçlü, huzurlu, mutlu ve hırslı olmak gibi olumlu hisler içerisinde olduklarını belirtmişlerdir. Alanyazında gelecek ile ilgili beklentilerin çoğunlukla mutluluk ve umut hislerini uyandırdığı ve bu nedenle bu zaman perspektifine ilişkin duygusal nitelendirmelerin de geleceğe dair umutlu olma ve ileriye dönük olma ile ifade edildiği ortaya konmuştur (Kocayörük vd., 2018; Şimşek & Kocayörük, 2013). Benzer şekilde bu çalışmadaki üniversite öğrencileri gelecekleri konusunda olumlu beklentilere sahiptir. Bir öğrencinin geleceğe ilişkin beklentisi aşağıdaki gibidir:

“Umutluyum. Kariyerimi geliştirmek, kendimi geliştirmek çok istiyorum ve bunun için çabalıyorum. Bunları yaparken de çok mutluyum. Geleceği düşünmek beni mutlu ediyor.” (K17)

5. Sonuç ve Tartışma

Bu araştırma eğitim ve öğretim kapsamında destekleyici olarak organize edilen açık alan rekreasyonu etkinliklerinin öğrencilerin ontolojik iyi oluş ve derse bağlılıkları üzerindeki etkisini ele almaktadır. Bu bağlamda ontolojik iyi oluş bir bütün olarak düşünüldüğünde çalışmaya katılan bazı öğrencilerin geçmişte gerçekleştiremedikleri durumlar hakkında pişmanlık duyması ve şu anki hislerinin olumsuz olmasına rağmen okul ikliminin elverişli olması sayesinde gelecekleri hakkında olumlu duygular besledikleri düşünülmektedir. Kocayörük vd. (2018) kişinin kendi yaşamını bir devamlılık içerisinde olumlu olarak değerlendirdiğinde, diğer bir deyişle ontolojik iyi oluş düzeyi arttıkça, yaşamda amaç ve anlam oluşturma ile duygusal iyi oluş düzeyinin de arttığını ortaya koymaktadır. Araştırmacıların bulguları bu güncel çalışmanın sonuçları ile uyusmaktadır. Açık alan rekreasyonu etkinliklerine katılmayı memnun edici, heyecan ve enerji verici olarak yorumlayan öğrencilerin bu etkilere daha fazla katılma imkanlarının olması ontolojik iyi oluşları üzerinde olumlu etkiler yaratacaktır.

Okul bağlılığı öğrencilerin akademik başarısında önemli bir kriterdir (Bond & Bergdahl, 2022). Bu çalışma kapsamında öğrencilerin okul bağlılıklarına önemli bir etkisi olduğu ortaya çıkan açık alan etkinliklerinin dolaylı olarak öğrencilerin akademik başarısı için de önemli olduğu düşünülmektedir. Açık alan rekreasyonu etkinliklerine katılım ile okula bağlılığı artan öğrencilerin derslere daha fazla ve motive olarak katılım sağlayacakları ve bunun sonucunda akademik başarılarının da artacağı öngörülmektedir. Ders içeriklerinin ilgi çekici olması gerekliliği çalışmanın önemli bir diğer bulgusudur. Arastaman (2009) da öğrencilerin derse katılımını sağlayan en önemli kriteri dersin ilgi çekici olmasına bağlamaktadır. Dersi ilgi çekici bulan öğrencilerin derse katılımları ve bağlılıkları daha yüksek olacaktır. Benzer şekilde bu çalışmada ders

içeriklerinin ilgi çekici olması öğrencileri etkilemiştir. Özellikle ders kapsamında organize edilen açık alan rekreasyonu etkinliklerinin öğrencilerin ilgisini çektiği ve öğrencilerin bu derslere daha fazla katılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Açık alan rekreasyonu etkinliklerinin organize edilmesi sadece öğrencilerin okula bağlılıkları için önemli değildir, aynı zamanda öğrencilerin psikolojik durumlarının iyileşmesi için de değerlidir. Çünkü öğrenciler bu tür etkinliklere katılım sağlamalarının yanında bu etkinliklerin planlanmasında ve uygulanmasında da aktif rol oynayarak sorumluluklar üstlenmektedir. Bu sorumluluklar ile öğrencilerin özgüvenleri artar ve geleceğe bakış açıları olumlu yönde değişebilmektedir. Wang ve Degol (2014) açık alan rekreasyonu ve akademik olmayan etkinliklere katılımın öğrencilere beceri geliştirme, ekip olarak iş birliği yapma ve liderlik niteliklerini geliştirme gibi hayat derslerini öğrenme fırsatları sağlayabileceğini ortaya koymuştur. Ayrıca açık alan etkinliklerinin öğrencilerin gözlem yapma yeteneklerini geliştirdiği ve somut öğrenmeyi teşvik ederek öğrenme motivasyonunu ve derse olan ilgiyi arttırdığı bulunmuştur (Bapoğlu-Dümeni & Gürsoy, 2024; Civelek & Özyılmaz-Akamca, 2018; Temel-Mumcu & Bozdoğan, 2024). Benzer şekilde bu çalışmada açık alan etkinliklerinin okula bağlılık, derse devamlılık, ders motivasyonu ve somut öğrenme açısından oldukça önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.1. Pratik Çıkarımlar

Çalışmanın bulgularına dayanarak hem toplumsal hem de sektörel düzeyde çeşitli pratik çıkarımlar ortaya konabilir. Toplumsal bakış açısı ile değerlendirildiğinde ders kapsamında uygulanan rekreasyonel etkinliklerin öğrencilerin anlam duygusunu, yaşam memnuniyetini ve iç dengelerini destekleyerek ontolojik refahlarına önemli ölçüde katkıda bulunduğu açığa çıkmıştır. Bu sonuçlar toplum içinde daha dirençli ve psikolojik olarak sağlıklı bireylerin gelişimini teşvik edebilir (Andre vd., 2017; Litwiller vd., 2022; Puhakka, 2021; Young vd., 2018). Dahası etkinliklerin grup temelli yapısı, sosyal etkileşimi artırmakta, önyargıları azaltmakta ve farklı geçmişlere sahip öğrenciler arasında sosyal uyumu teşvik ederek sosyal sermayenin güçlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Çalışmadan elde edilen bulgular doğrultusunda üniversite öğrencilerinin psikososyal ihtiyaçlarını karşılamaya yardımcı olmak için kamu kurumları özellikle üniversitelerin sağlık kültür ve spor daire başkanlıkları ve sivil toplum kuruluşları tarafından gençlere yönelik sosyal politikaların geliştirilmesi sağlanmalıdır. Ayrıca çalışmanın bulguları öğrencilerin ruh sağlığını korumak için gerekli olan duygusal dayanıklılığı ve olumlu benlik kavramını teşvik etmek için bu tür sosyal etkinliklerin önemini vurgulamaktadır.

Sektörel bakış açısı ile çalışma, yalnızca bilişsel değil aynı zamanda duygusal ve sosyal gelişimi de vurgulayarak eğitim sektöründe yenilikçi ve bütünsel yaklaşımları entegre etme potansiyelini vurgulamaktadır. Çalışma bulgularının üniversite öğrencilerinin motivasyonunu ve katılımını artıran deneyimsel öğrenme modellerini benimsemelerine rehberlik edeceği düşünülmektedir. Alanyazındaki çalışmalar da bunu desteklemektedir (Bailey & Kang, 2015; Gibbison vd., 2011; Wolfe & Kay, 2011). Dahası öğrencilerin aktiviteleri

tasarlama ve uygulamada aktif katılımı, turizm ve rekreasyon sektörlerinde iş gücü gelişimine de katkıda bulunarak onlara uygulamalı deneyim sağlamaktadır. Ayrıca bu etkinliklerin, öğrencilerin psikolojik refahı üzerindeki belirgin etkisi, benzer yaklaşımların sağlık ve danışmanlık hizmetleri tarafından önleyici müdahaleler olarak uyarlanabileceğini göstermektedir. Bununla birlikte çalışma, öğrencilerin sosyal, kültürel ve fiziksel etkinlik fırsatlarına erişimini artırmak ve kampüsteki genel yaşam kalitelerini desteklemek için üniversiteler içinde rekreasyonel etkinlikler koordinasyon ofisleri gibi özel birimler kurma ihtiyacını da vurgulamaktadır. Söz konusu ihtiyaçlar doğrultusunda çalışma eğitimcilere, öğrencilere, yöneticilere ve sektöre yönelik bir dizi öneri sunmaktadır. Bu öneriler aşağıda sıralanmıştır:

- Açık alan etkinliklerinin okul bağlılığını arttırdığı ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda öğrencilerin bağlılıklarının artmasının derslere devamlılıklarını da arttıracığı düşünülür. Buradan hareketle eğitim ve öğretim açık alan rekreasyonu etkinlikleri ile desteklenmelidir.
- Açık alan rekreasyonu etkinlikleri, eğitimci desteği ve akran ilişkilerinin hem okul hem de okul dışı ortamlarda katılım üzerindeki etkisi dikkate alınarak organize edilmelidir.
- Üniversite/fakülte çapında gerçekleştirilen çoğu açık alan etkinliği öğrenci toplulukları tarafından organize edilir. Bu nedenle öğrencilerin öğrenci topluluklarına aktif katılımları ve topluluklarda görev almaları teşvik edilmelidir.
- Dersler ve ders içerikleri destekleyici açık alan etkinlikleriyle entegre edilmelidir.
- Öğrencilerin açık alan etkinliklerinde oldukça eğlendikleri, kalıcı ve somut öğrenmenin geliştiği sonucundan hareketle hem dersler kapsamında hem de ders dışı zamanlarda kampüs rekreasyonu, açık alan etkinlikleri ve sosyal geziler arttırılmalıdır.
- Ders programı ve saatinin derse katılım üzerinde oldukça etkili olduğu görülmüştür. Bu nedenle dersler sabah çok erken saatlerden ziyade daha ileri saatlerde başlamalı ve ders programları öğrencilerin daha kolay uyum sağlayabileceği biçimde düzenlenmelidir.
- Eğitimci ile öğrenci arasındaki ilişkileri geliştirecek etkinlikler yapılmalıdır.
- Farklı ilgi alanlarına göre çeşitlendirilmiş açık alan rekreasyon etkinlikleri organize edilerek katılım düzeyi arttırılmalıdır.
- Eğitimcilerin açık alan etkinliklerini nasıl etkili hale getirebilecekleri ve yönetecekleri konusunda eğitim almaları sağlanmalıdır.
- Öğrencilerden düzenli olarak geri bildirim alınmalı, etkinliklerin etkileri değerlendirilmelidir.

5.2. Teorik Çıkarımlar

Bu çalışma açık alan rekreasyonu, ontolojik iyi oluş ve okul/ders bağlılığı konularına yardımcı olacak sonuçlar

İçermektedir. Açık alan etkinlikleri ile entegre edilen eğitimler, deneyimsel öğrenme kategorisine girer ve somut öğrenmeyi teşvik etmektedir. Bu nedenle bu çalışmanın lisans eğitiminde açık alan etkinliklerinin öneminin anlaşılmasında temel bir rol oynayacağı düşünülmektedir. Ayrıca açık alan rekreasyon etkinliklerinin katılımcıların iyi oluşlarına olumlu etkiler sağladığı da bilinir (Tütüncü vd., 2011). Puhakka (2021) ile Young vd. (2018) açık alan rekreasyonun çevre ile etkileşim, fiziksel ve zihinsel sağlık, sosyal ilişkiler, bağ kurma, dengeli yaşam ve özgüven gibi faktörler aracılığıyla bireylerin ontolojik iyi oluşları üzerinde olumlu etkiler yarattığını ortaya koymuştur. Bu çalışmanın bulguları bu sonuçları doğrular niteliktedir. Ders kapsamında organize edilen açık alan rekreasyonu etkinliklerinin öğrencilerin sosyal ilişkilerini geliştirdiği, yeni arkadaşlıklar kurmalarına aracı olduğu ve iyi oluşları üzerine olumlu katkılar sağladığı anlaşılmıştır. Öte yandan açık alan rekreasyonu etkinlikleri ile okula bağlılık ve derse devamlılık konularının ilişkili olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bu nedenle çalışma, öğrencilerin derse katılımı konusunda sorun yaşayan eğitimciler için açık alan etkinliklerinin ders içeriğinde kullanılmasının önemi hakkında önemli tavsiyeler sunmaktadır.

Alanyazında okul bağlılığının bilişsel, davranışsal ve duyuşsal olmak üzere üç temel boyutu olduğu görülmektedir (Fredricks vd., 2004). Bu çalışma bu bağlılığının davranışsal boyutunu temel alır. Davranışsal boyut, öğrencilerin eğitim sırasındaki sosyal etkinliklere katılımını ve etkinliğe katılımlarının öğrenci üzerindeki değişimlerini konu almaktadır. Bu güncel çalışmada açık alan etkinliklerine katılan öğrencilerin okula ve derslere bağlılıklarının arttığı ve daha motive oldukları ortaya çıkmıştır. Çalışma öncesinde kurgulanmamış olsa da araştırma sonucunda okul bağlılığının duyuşsal boyutuna da ulaşılmıştır. Duyuşsal boyut öğrencinin eğitimine olan duygularını ve öğretmen ile olan ilişkilerini konu almaktadır. Alanyazın öğretmen ile iyi ilişkiler içinde olan öğrencilerin okula bağlılıklarında ve derslere katılımlarında artışların gözlemlendiği ortaya koymaktadır (Fredricks vd., 2004). Benzer şekilde bu çalışmada öğrenciler, eğitimcilerin davranışlarını oldukça önemsemiş ve okula bağlılıklarında eğitimcilerin davranışlarının belirgin bir rol oynayıcı olduğunu düşünmüştür. Bu açıdan bakıldığında çalışma, okula bağlılık ve açık alan rekreasyonu konularını destekleyici sonuçlara sahip olmasının yanında öğretmen ve öğrenci ilişkilerini de kapsamaktadır.

5.3. Sınırlılıklar ve Gelecek Çalışmalar İçin Öneriler

Tek bir zaman noktasında öğrencilerin görüşlerine odaklanan bu çalışma kesitsel analizlerle sınırlıdır. Öğrencilerin geçmiş deneyimleri hakkında net bir bilgiye sahip olmadığımız gibi gelecek deneyimleri de öğrencilerin varsayımsal duygularına dayanmaktadır. İleriki araştırmalarda bu çalışmayı temel alarak farklı zaman dilimlerinde elde edilecek verilerle boyutsal analizler yapılması önerilmektedir. İkinci olarak çalışma sadece rekreasyon yönetimi bölümü öğrencilerinin görüşlerini kapsamaktadır. Çalışmanın bulguları ve yorumlamaları da tek bir bölüm üzerinden toplanan veriler ışığında bir araya getirilmiştir. Özellikle derse katılım motivasyonunun daha yüksek olabileceği düşünülen tıp, hemşirelik, mühendislik, eğitim ve hukuk gibi farklı fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin duygu ve düşünceleri

alınarak analizler yapılması önerilmektedir. Üçüncü olarak çalışmada eğitimci ve öğrenci ilişkileri konusunda önemli sonuçlar ortaya çıkmıştır. Ancak veriler sadece çalışmanın yazarları ve öğrencilerinden elde edilmiştir. Eğitimciler ve öğrenciler arasındaki ilişkinin etkisi üzerine çalışmaların yoğunlaştırılması ve eğitimcilerin görüşlerinin alınması ile daha kapsamlı sonuçların ortaya çıkacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın temel amacı ve sorularının bir bölümü araştırmacılar tarafından elde edilen gözlem notlarından hareketle belirlenmiştir. Diğer taraftan araştırmanın deseni gömülü teori olmadığı için ontolojik iyi oluş kuramına ilişkin sorular literatürde ortaya konan teorik boyutlar temelinde oluşturulmuştur. Bu durum, nitel araştırmanın esnek ve keşfe dayalı yapısına tam olarak uymayabilir. Ancak bu yaklaşım, araştırmanın belirli bir çerçevede yapılandırılmış sonuçlara ulaşmasını sağlamak amacıyla tercih edilmiş ve araştırmacılar önceden belirlenmiş boyutlara bağlı kalmadan ortaya çıkan yeni bulguları keşfetmeye açık bir şekilde çalışmalarını yürütmüştür. Bu husus çalışmanın bulgularının yorumlanmasında göz önünde bulundurulmalıdır.

Etik Beyan: Bu çalışmada kullanılan veri toplama yöntemleri için Pamukkale Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan 08/07/2024 tarihli ve 68282350/2024/12 no.lu toplantısında 12 sıra sayılı kararı ile izin alınmıştır. Aksi bir durumun tespiti halinde TO&RE Dergisinin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazarlarına aittir.

Yazar Katkı Beyanı: Yazarların katkı oranı eşittir.

Çıkar Beyanı: Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

Kaynakça

- Adams, T. E., Jones, S. H. & Ellis, C. (2015). *Autoethnography: Understanding Qualitative Research*. Oxford: Oxford University Baskı.
- Andre, E. K., Williams, N., Schwartz, F. & Bullard, C. (2017). Benefits of campus outdoor recreation programs: A review of the literature, *Journal of Outdoor Recreation, Education, and Leadership*, 9(1), 15-25. Doi: 10.18666/JOEL-2017-V9-I1-7491
- Arastaman, G. (2009). Lise birinci sınıf öğrencilerinin okula bağlılık (school engagement) durumlarına ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 102-112.
- Bailey, A. W. & Kang, H.-K. (2015). Modeling the impact of wilderness orientation programs on first-year academic success and life purpose, *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*, 15(3), 209-223. Doi:10.1080/14729679.2014.9
- Bapoğlu-Dümeni, S. S. & Gürsoy, F. (2024). Açık alanda uygulanan matematik programının 54-66 yaş grubu çocukların matematiği sevmelerine olan etkisinin incelenmesi, *Ekev Akademi Dergisi*, 98, 208-222. E-ISSN:2148-0710-pISSN:1301-6229
- Bond, M. & Bergdahl, N. (2022). *Student Engagement in Open, Distance, and Digital Education*, içinde, O. Zawacki-Richter & I. Jung (Ed.), *Handbook of Open, Distance and Digital Education*, ss. 1309-1324, Singapur: Springer.
- Brewster, A. B. & Bowen, G. L. (2004). Teacher support and the school engagement of Latino middle and high school students at risk of school failure, *Child and Adolescent Social Work Journal*, 21(1), 47-67.
- Brown, C. & Shay, M. (2021). From resilience to wellbeing: Identity-

- building as an alternative framework for schools' role in promoting children's mental health, *Review of Education*, 9(2), 599-634. Doi: 10.1002/rev3.3264
- Castells, M. (2008). *Enformasyon Çağı: Ekonomi, Toplum ve Kültür, (Birinci Cilt) Ağ Toplumu'nun Yükselişi* (Çeviren E. Kılıç). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Civelek, P. & Özyılmaz-Akamca, G. (2018). Açık alan etkinliklerinin okul öncesi dönemdeki çocukların bilimsel süreç becerilerine etkisi, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(6), 2011-2020. Doi: 10.24106/kefdergi.2297
- Diener, E. (1984). Subjective well-being, *Psychological Bulletin*, 95(3), 542-575. Doi: 10.1037/0033-2909.95.3.542
- Diener, E., Heintzelman, S. J., Kushlev, K., Tay, L., Wirtz, D., Lutes, L. D. & Oishi, S. (2016). Findings all psychologists should know from the new science on subjective well-being, *Canadian Psychology/Psychologie Canadienne*, 58(2), 87-104. Doi: 10.1037/cap0000063
- Diener, E., Napa Scollon, C. & Lucas, R. E. (2009). *The Evolving Concept of Subjective Well-Being: The Multifaceted Nature of Happiness*, İçinde, E. Diener (Ed.), *Assessing Well-Being-The Collected Work of Ed Diener*, ss. 67-100, Dordrecht: Springer.
- Dilmaç, E. & Batman, O. (2024). *Outdoor Recreation from Ontological and Phenomenological Perspectives*, İçinde T. H. Göktuğ (Ed.), *Architectural Sciences and Outdoor Recreation*, ss. 1-26, Ankara: Iksad Yayınları.
- Down, M., Picknoll, D., Hoyne, G., Piggott, B. & Bulsara, C. (2025). "When the real stuff happens": A qualitative descriptive study of the psychosocial outcomes of outdoor adventure education for adolescents. *Journal of Outdoor and Environmental Education*, 28, 43-63. Doi: 10.1007/s42322-023-00151-3
- Ergün, U. & Satıcı, S. A. (2024). Social connectedness to ontological well-being: mediating role of loneliness and death anxiety, *Current Psychology*, 43(6), 5057-5064. Doi: 10.1007/s12144-023-04692-0.
- Frauman, E. & Waryold, D. (2009). Impact of a wilderness orientation program on college student's life effectiveness, *Journal of Outdoor Recreation, Education, and Leadership*, 1(2), 191-209. Doi: 10.7768/1948-5123.1018
- Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C. & Paris, A. H. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence, *Review of Educational Research*, 74(1), 59-109. Doi: 10.3102/00346543074001059
- Gibbison, G. A., Tracyann, L. H. & Perkins-Brown, J. (2011). The chicken soup effect: The role of recreation and intramural participation in boosting freshman grade point average, *Economics of Education Review*, 30(2), 247-257. Doi: 10.1016/j.econedurev.2010.09.003
- Godbey, G. (2009). *Outdoor Recreation, Health, and Wellness: Understanding and Enhancing the Relationship*. Washington: Resources for the Future.
- Guba, E. G. (1981). Criteria for assessing the trustworthiness of naturalistic inquiries, *Educational Communication and Technology*, 29(2), 75-91. Doi: 10.1007/BF02766777
- Holzer, B. M., Ramuz, O., Minder, C. E. & Zimmerli, L. (2022). Motivation and personality factors of Generation Z high school students aspiring to study human medicine, *BMC Medical Education*, 22(31), 1-10. Doi: 10.1186/s12909-021-03099-4
- Kansagra, S. (2020). Sleep disorders in adolescents, *Pediatrics*, 145(S2), S204-S209. Doi: 10.1542/peds.2019-20561
- Kim, J., Park, C., Fish, M., Kim, Y. J. & Kim, B. (2024). Are certain types of leisure activities associated with happiness and life satisfaction among college students?. *World Leisure Journal*, 66(1), 12-25. Doi: 10.1080/16078055.2023.2222701
- Kocayörük, E., Altıntaş, E., Şimşek, Ö. F., Bozanoğlu, İ. & Çelik, B. (2018). Ontological wellbeing of university students: A cluster-analysis approach, *Hacettepe University Journal of Education*, 33(3), 550-564. Doi: 10.16986/HUJE.2017032927
- Litwiller, F., White, C., Hamilton-Hinch, B. & Gilbert, R. (2022). The impacts of recreation programs on the mental health of postsecondary students in North America: An integrative review, *Leisure Sciences*, 44(1), 96-120. Doi: 10.1080/01490400.2018.1483851
- Lombardi, E., Traficante, D., Bettoni, R., Offredi, I., Giorgetti, M. & Vernice, M. (2019). The impact of school climate on well-being experience and school engagement: A study with high-school students, *Frontiers in Psychology*, 10, 2482. Doi: 10.3389/fpsyg.2019.02482
- Mostowlansky, T. & Rota, A. (2020). *Emic and Etic*. İçinde F. Stein, S. Lazar, M. Candea, H. Diemberger, J. Robbins, A. Sanchez & R. Stasch (Ed.), *The Cambridge Encyclopedia of Anthropology*. <http://doi.org/10.29164/20emicetic>
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative Research & Evaluation Methods*. California: Sage Publications.
- Peltz, J. S., Rogge, R. D. & Connolly, H. (2020). Parents still matter: The influence of parental enforcement of bedtime on adolescents' depressive symptoms, *Sleepj*, 43(5), 1-11. Doi: 10.1093/sleep/zsz287
- Puhakka, R. (2021). University students' participation in outdoor recreation and the perceived well-being effects of nature, *Journal of Outdoor Recreation and Tourism*, 36, 1-9. Doi: 10.1016/j.jort.2021.100425
- Perdue, N. H., Manzeske, D. P. & Estell, D. B. (2009). Early predictors of school engagement: Exploring the role of peer relationships, *Psychology in the Schools*, 46(10), 1084-1097. Doi: 10.1002/pits.20446
- Reed, K. B., Hanna, S., Bai, S. & Agans, J. P. (2022). Outdoor recreation as an asset for youth development in the context of the COVID-19 pandemic, *Journal of Outdoor Recreation, Education, and Leadership*, 14(1), 62-77. Doi: 10.18666/JOREL-2022-V14-I1-11167
- Rolling, H. J. (2013). *Arts-Based Research*. New York: Peter Lang Primer.
- Ryff, C. D. (1989). Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychological well-being, *Journal of Personality and Social Psychology*, 57(6), 1069-1081. Doi: 10.1037/0022-3514.57.6.1069
- Schimmel, C. J., Daniels, J. A., Wassif J. & Jacobs, E. (2016). Learning the ropes: A creative orientation approach for counseling students, *Journal of Creativity in Mental Health*, 11(1), 27-38. Doi: 10.1080/15401383.2015.1095663
- Seemiller, C. & Grace, M. (2017). Generation Z: Educating and engaging the next generation of students, *About Campus*, 22(3), 21-26. Doi:10.1002/abc.21293
- Seemiller, C. & Grace, M. (2019). *Generation Z: A Century in the Making*. Oxon: Routledge.
- Seligman, M. E. P. (2011). *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-Being*. New York: Free Baskı.
- Şener, S., Bahçeci, V., Doğru, H., Sel, Z. G., Ertaş, M., Songür, S. & Tütüncü, Ö. (2017). Turizm alanındaki nitel araştırmaların güvenilirlik ve geçerlik ölçütleri kapsamında değerlendirilmesi, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 28(1), 7-26. Doi: 10.17123/atad.316083
- Şimşek, Ö. F. & Kocayörük, E. (2013). Affective reactions to one's whole life: Preliminary development and validation of the ontological well-being scale, *Journal of Happiness Studies*, 14,

309-343. Doi: 10.1007/s10902-012-9333-7

- Şimşek, Ö. F. (2009). Happiness revisited: Ontological well-being as a theory-based construct of subjective well-being, *Journal of Happiness Studies*, 10, 505-522. Doi: 10.1007/s10902-008-9105-6
- Temel-Mumcu, M. & Bozdoğan, A. E. (2024). Ses ve özellikleri konusunda okul dışı ortamlarda yapılan etkinliklerin ortaokul öğrencilerinin fen konularına olan ilgilerine ve fen öğrenme motivasyonlarına etkisi, *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(1), 66-103. Doi: 10.30855/gjes.2024.10.01.003
- Teuber, M., Leyhr, D. & Sudeck, G. (2024). Physical activity improves stress load, recovery, and academic performance-related parameters among university students: a longitudinal study on daily level, *BMC Public Health*, 24(1), 1-14. Doi: 10.1186/s12889-024-18082-z
- Torkildsen, G. (2005). *Leisure and Recreation Management*. Londra: Routledge.
- Turner, A. (2015). Generation Z: Technology and social interest, *The Journal of Individual Psychology*, 71(2), 103-113. Doi:10.1353/jip.2015.0021
- Tütüncü, Ö., Aydın, İ., Küçükusta, D., Avcı, N. & Taş, İ. (2011). Üniversite öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine katılımını etkileyen unsurların analizi, *Spor Bilimleri Dergisi*, 22(2), 69-83.
- Twenge, J. M. (2017). *iGen: Why Today's Super-Connected Kids are Growing up Less Rebellious, More Tolerant, Less Happy—And Completely Unprepared for Adulthood* And What That Means for the Rest of Us*. New York: Atria Kitapları.
- Wang, M. T. & Degol, J. (2014). Staying engaged: Knowledge and research needs in student engagement, *Child Development Perspectives*, 8(3), 137-143. Doi: 10.1111/cdep.12073
- Wolfe, B. D. & Kay, G. (2011). Perceived impact of an outdoor orientation program for first-year university students, *Journal of Experiential Education*, 34(1), 19-34. Doi:10.1177/105382591103400103
- Yerlisu Lapa, T. & Ardahan, F. (2009). Akdeniz Üniversitesi öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve değerlendirme biçimleri, *Spor Bilimleri Dergisi*, 20(4), 132-144.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Young, J., McGrath, R. & Adams, C. (2018). Fresh air, sunshine and happiness: Millennials building health (salutogenesis) in leisure and nature, *Annals of Leisure Research*, 21(3), 324-346. Doi: 10.1080/11745398.2018.1458634
- Zhang, D., Li, T., Xie, Y., Tao, S., Yang, Y., Zou, L., Qu, Y., Zhai, S., Tao, F. & Wu, X. (2022). Interaction between physical activity and outdoor time on allostatic load in Chinese college students, *BMC Public Health*, 22(1), 187. Doi:10.1186/s12889-022-12518-0

Extended Abstract

In recent years, following the introduction of hybrid and flexible education models into the education system due to the pandemic, it has been observed that students have experienced a disengagement in terms of school attachment and class attendance. Generation Z university students, born into a digital age, are heavily reliant on technology, more susceptible to sleep disturbances and mental health challenges, and often display a more depressive demeanor (Kansagra, 2020; Peltz et al., 2020; Seemiller & Grace, 2017; Seemiller & Grace, 2019; Turner, 2015; Twenge, 2017). The researchers of this current

study have observed that students feel happy and entertained during outdoor activities. For instance, it has been noticed that students who do not attend classes participate in recreational activities held outdoors and even take on active roles in such events. Outdoor recreational activities have a positive impact on individuals' well-being through factors such as physical and mental health, social relationships, self-confidence, and balanced living (Andre et al., 2017; Puhakka, 2021; Young et al., 2018).

In this current study, an autoethnographic approach has been adopted to investigate the role of outdoor recreational activities on the ontological well-being and school attachment of university students. The researchers analyzed their own observations and experiences based on their identities as educators, while also adopting an ethical and emic approach to understand the emotions and thoughts of students. They aimed to analyze students' behavioral norms. In this context, the research questions are as follows:

- How does participation in outdoor recreational activities affect students' ontological well-being?
- How does participation in outdoor recreational activities influence students' school attachment?

Data in the study was collected in three phases. In the first phase, the researchers conducted participant observations covering the academic years between 2022 and 2024. During this period, the class attendance of students who actively participated in the activities was examined. Thus, throughout the process, the authors observed students' behaviors, participation, and overall emotional states, and kept observation notes. In the second phase, data was gathered from 19 students using a fully structured questionnaire. Open-ended questions were posed, asking students to write their own thoughts in response. In the third phase, a focus group interview was conducted with eight students. During the focus group discussion, two questions were posed to the students, and brainstorming was carried out on these questions. The collected data was analyzed using descriptive analysis. In the descriptive analysis, striking, noteworthy, and impactful responses given by the participants were included as quotes in the findings section.

The study found that outdoor recreational activities fostered better social relationships, helped form new friendships, and positively affected students' overall well-being. It also revealed a connection between outdoor activities and both school attachment and class attendance. Therefore, it suggests that educators should integrate outdoor activities into their curriculum to improve class participation. Outdoor activities were shown to enhance school engagement, increase class attendance, motivate students for lessons, and promote experiential learning. The study offers the following recommendations for educators, students, and administrators:

- Outdoor activities strengthen students' attachment to their university/faculty/department, which, in turn, improves class attendance. Therefore, education should incorporate outdoor recreational activities.
- Activities should consider the role of educator support and peer relationships to boost participation.

- Student organizations play a major role in organizing outdoor activities, so students should be encouraged to engage in these organizations.
- Course content should be integrated with outdoor activities.
- Given that students enjoy outdoor activities and that experiential learning takes place, more campus recreation and social outings should be integrated into the curriculum and extracurricular activities.
- Students should be encouraged to actively participate in outdoor activities.
- Class schedules should be adjusted to start later in the day, as class attendance is affected by scheduling.
- Educators and students should engage in activities that foster stronger relationships.
- A range of outdoor activities should be offered to cater to diverse interests, encouraging broader participation.
- Educators should be trained to manage and enhance outdoor activities effectively.
- Regular student feedback should be collected to assess the impact of activities.

The study highlights that data were collected from students in a recreation management program, pointing out the need for longitudinal studies and data from other departments for a more comprehensive analysis.